

Program:

Antonín Dvořák (1841–1904):

Biblické písně | *op. 99 (výběr)*

Johann Sebastian Bach (1685–1750):

Schmücke dich o liebe Seele | *Chorálová předehra BWV 654*

Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847):

Vertilgte sie, Herr Zebaoth | *árie z oratoria Paulus*

Gott sei mir gnädig | *árie z oratoria Paulus*

Maurice Duruflé (1902–1986):

Prélude et Choral Varié „Veni Creator“ | *op. 4*

Georg Friedrich Händel (1685–1759)

Behold, I tell you a mystery

The trumpet shall sound | *recitativ a árie z oratoria Mesiáš, HWV 56*

Biblické písně jsou vrcholným a zároveň posledním písňovým cyklem **Antonína Dvořáka** (1841–1904). Vznikly za skladatelova tříletého působení v New Yorku ve třech březnových týdnech roku 1894. Podnětem k práci na Biblických písních nebyl žádný vnější impuls či objednávka, ale jen čistě vnitřní potřeba autora. V té době byl Dvořák již druhým rokem na americké pevnině a uprostřed rušného velkoměsta na něj začaly doléhat pocity osamění a stesku po vlasti. K tomu se přidal i smutek nad odchodem blízkých lidí, jako byl Čajkovskij či Dvořákův oddaný interpret, dirigent Hans Bülow. Ve stejné době také začaly z Čech přicházet zprávy o horším se zdravotním stavu skladatelova otce. Z vlastního výtisku Bible kralické, konkrétně z Davidovy Knihy žalmů, si začal vybírat úryvky korespondující s jeho pocity. Vznikají tak velice intimní a hluboce osobní lyrické písně, obdařené neobyčejnou intenzitou citu a nevšední melodickou krásou.

Schmücke dich, o liebe Seele / *Ozdob se, ó drahá duše* (BWV 654) je varhanní chorální předehra **Johanna Sebastiana Bacha** (1685–1750), která je součástí souboru Osmnácti chorálních preludií (Leipziger Choräle, BWV 651–668), které Bach připravil v Lipsku v posledním desetiletí své kariéry, na základě svých dříve zkomponovaných děl. Skladba vyniká svou hlubokou intimitou a meditativní atmosférou. Zpracovává stejnojmenný luteránský hymnus, k němuž napsal text Johann Franck a melodii Johann Crüger. V liturgii se tento chorál tradičně pojí ke svatému přijímání.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847) byl významný německý hudební skladatel, dirigent a pianista období raného romantismu. Podobně jako Mozart byl ve své době označován za zázračné dítě. Mendelssohn byl hluboce ovlivněn hudbou J. S. Bacha. V roce 1829 v Berlíně nazkoušel a dirigoval Bachovy Matoušovy pašije. Mimořádný úspěch tohoto provedení (prvního od Bachovy smrti v roce 1750) byl důležitým krokem ke vzkříšení Bachovy hudby v Německu i v celé Evropě. A právě Matoušovy pašije měly zásadní vliv pro kompozici Mendelssohnova prvního velkého oratoria Paulus, ze kterého dnes uslyšíme dvě árie. Oratorium líčí život a duchovní proměnu svatého Pavla z pronásledovatele křesťanů (Šavla) na zapáleného apoštola. Árie **Vertilgte sie, Herr Zebaoth** / *Vyhlad' je, Hospodine zástupů* následuje na začátku děje bezprostředně po ukamenování svatého Štěpána a je plna Šavlova fanatického hněvu s cílem zničit rodící se křesťanství. V prudkém kontrastu působí druhá árie **Gott sei mir gnädig** / *Bože, smiluj se nade mnou*. Je jednou z nejznámějších a nehlubších skladeb celého oratoria Paulus. Zpívá ji opět bas (v roli Šavla/Pavla) a představuje klíčový moment celého díla – okamžik hlubokého pokání a vnitřního obratu, poté co na cestě do Damašku uslyší Boží hlas.

Maurice Duruflé (1902–1986) byl francouzský skladatel, varhaník, muzikolog a pedagog. **Prélude, Adagio et Choral varié sur le thème du Veni Creator**, je jedno z nejvýznamnějších děl francouzské varhanní hudby 20. století, které složil v roce 1930 a věnoval ho jako poctu svému celoživotnímu příteli a kolegovi Louisi Viernovi. Skladba je celá založena na gregoriánském hymnu k Duchu svatému *Veni Creator Spiritus* a představuje dokonalou fúzi starobylého jednohlasu, impresionistické harmonie a přísné kontrapunktické formy. V úvodním Preludiu, které plyne v rychlém tempu s mnoha triolovými motivy, se téma ukazuje pouze v náznacích a motivech, které se proplétají skrze jemné flétnové rejstříky a výrazné pedálové vstupy. Teprve v závěrečné části Duruflé poprvé představí téma *Veni Creator* v celé jeho kráse a plnosti. Následují čtyři propracované variace. Poslední z nich ve formě brilantní a energické toccaty uzavírá skladbu v triumfálním duchu.

Oratorium *Mesiáš* je pravděpodobně nejznámější a nejhranější vokálně instrumentální dílo **Georga Friedricha Händela** (1685–1759). Skladba s nesmírně spleťtou historií, mnohokrát upravovaná samotným skladatelem i dalšími po jeho smrti, je jakousi meditací o narození, utrpení, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista. Autorem libreta je Charles Jennens. Basová árie **The trumpet shall sound** / *Polnice zazní* patří do závěrečné třetí části a je nadepsaná *pomposo ma non allegro* / *důstojně, ale ne rychle*. Text oslavuje vzkříšeného Krista v doprovodu slavnostní melodie trubky.

Roman Janál – barytonwww.romanjanal.com

Po absolvování plzeňské konzervatoře v oboru hry na housle byl přijat v roce 1985 do pěveckého oddělení Hudební akademie v Sofii, do třídy profesora Čavdara Chadžieva. V roce 1995 byl po úspěšném debutu ve Státní opeře Praha rolí Guglielma v *Così fan tutte* angažován jako sólista. Následoval další úspěšný debut, tentokrát v Národním divadle, kde si rolí Figara v *Lazebníku* sevillském zajistil místo sólisty. Od roku 1997 se Národní divadlo stalo jeho domovskou scénou a do dnešní doby zde nastudoval desítky rolí domácího i světového repertoáru. Jmenujme alespoň: Don Giovanni–Don Giovanni, Eugen Oněgin–Evžen Oněgin, *Gérmon* – *La Traviata*, ad. Doménou tohoto pěvce není jen operní svět, ale i komorní písňová tvorba. Především písně německých romantických autorů jako F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, H. Wolf a „Biblické písně“ Antonína Dvořáka se staly jeho srdeční záležitostí. Roman Janál s úspěchem vystupuje na domácích i zahraničních festivalech: Pražské jaro, Pražský podzim, Smetanova Litomyšl, Dny B. Martinů v Londýně s Jiřím Bělohávkem a orchestrem BBC, Europalia Brusel, ad. Pravidelně účinkuje s domácími i zahraničními hudebními tělesy – FOK, Česká filharmonie, SOČR, PKF aj.

Deset let působil jako pedagog na Pražské konzervatoři pokračoval jako pedagog na Akademii múzických umění v Praze a Mezinárodní konzervatoři v Praze. Roman Janál je držitelem prestižní Ceny Thálie za rok 1999, za roli Polluxe v inscenaci Rameauvy opery „Castor a Pollux“ v Národním divadle a v roce 2019 obdržel v širší nominaci mimořádnou cenu Thálie za interpretační výkon titulní role v opeře Miloše Štědrone „Don Hrabal“.

Linda Sítková – varhanywww.lindasitkova.cz

Česká varhanice, patřící ke špičce současných českých varhanních interpretů. Pochází z Rožnova pod Radhoštěm. Varhany studovala na Pražské konzervatoři a AMU ve třídě prof. Jana Hory a na prestižní Hochschule für Musik und Darstellende Kunst ve Stuttgartu u prof. Jona Laukvika. Je úspěšnou laureátkou mnoha domácích i zahraničních soutěží. Mimo jiné získala v roce 2009 na Mezinárodní varhanní soutěži v St. Albans jako jediný český účastník v historii soutěže titul laureáta za 2. cenu v interpretaci. V současné době pravidelně koncertuje u nás i v zahraničí, je varhanicí v kostele sv. Jana Nepomuckého na Skalce a věnuje se pedagogické činnosti.

Srdečně zveme na velký slavnostní koncert „**NA KŘÍDLECH SCHUMANNOVY DUŠE**“

Středa 9.9.2026 v 19:30 kostel sv. Václava na Smíchově, Nám. 14. října, Praha 5

Účinkují: sólisté, smíšený sbor a orchestr Bach-Collegia Praha, Jiří Mátl – dirigent

Pořádá Bach-Collegium Praha, z.s. Projekt je realizován s finanční podporou MČ Praha 2.

3. koncert

neděle 16. srpna 2026 v 18:00

účinkují:

Roman Janál – baryton

Linda Sítková – varhany